

Doc. JUDr. Soňa Skulová, Ph.D.

Odpovědnost veřejné správy za škodu způsobenou rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem – dle z.č. 82/1998 Sb.

Osnova – teze:

- součástí systému záruk ve veřejné správě, konkrétně odpovědnosti ve VS
- došlo k protiprávnímu jednání ze strany orgánů vykonávajících veřejnou moc (státní, samosprávnou), z toho odvozen přísnější základ odpovědnosti.
- Tím rovněž odůvodněna specialita úpravy ve vztahu k obecné odpovědnosti občanskoprávní.
- Ústavní základ – čl. 36 odst. 3 a 4 : „Každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem.“ – „Podmínky a podrobnosti upravuje zákon.“
- Základ úpravy – zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů,

+ **podpůrně se použije OZ**

ZDE – zaměřeno pouze na odpovědnost veřejné správy a speciality vůči OZ.

- **Odpovědnými subjekty:**
 - stát (škoda způsobená při výkonu státní moci)
 - ÚSC (škoda způsobená při výkonu pravomocí svěřených zákonem v samostatné působnosti)
- **Odpovědnost objektivní** – nelze se zprostit. Nejsou liberační důvody.

- **Odpovědnost státu** (včetně odpovědnosti za výkon přenesené působnosti ÚSC):

- *za nezákonné rozhodnutí*

Podmínky uplatnění nároku (rozhodnutí pravomocné, pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem, využity procesní prostředky, jež k ochraně práva zákon poskytuje). Uplatňuje účastník řízení, nebo ten, s nímž mělo být jednáno jako s účastníkem.

- *za nesprávný úřední postup*

Rozumí se jím také nečinnost.

Postup při uplatnění nároku.

Orgány příslušné jednat jménem státu (stanovené ústřední orgány státní správy, resp. NKÚ, ČNB))

- **Odpovědnost ÚSC v samostatné působnosti :**

- *za nezákonné rozhodnutí:*

- vydané ve správním řízení

- vydané postupem, který není správním řízením.

Podmínky uplatnění nároku (obdobně jako u odpovědnosti státu).

- *za nesprávný úřední postup*

Včetně nečinnosti..

- **Způsob a rozsah náhrady škody - speciality vůči OZ** (včetně náhrady nákladů řízení, do nichž náleží i náklady zastoupení).

- **Systém regresní úhrady** (Po nahrazení škody, resp. uhrazení regresní úhrady - odpovědnost se obrací zpět k orgánům a osobám, které se podílely na vydání nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávném úředním postupu) – **případy, podmínky požadování.**

- **Promlčecí lhůty** – nároku na náhradu škody, nároku na uplatnění regresní úhrady.

XX

Významná novelizace z.č. .../2006 Sb.

- zákon doplněn o úlohu krajů a jejich vztah k obcím a státu, včetně oblasti regresních úhrad,
- u odpovědnosti státu pro uplatnění nároku u soudu nutné „předběžné“ projednání s příslušným ústředním orgánem nejen u nezákonných rozhodnutí, ale i u nesprávného úředního postupu,
- doplněno tzv. zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, použitelné také u nečinnosti (čl. 6 odst. 1, čl. 50 EÚLP),
- nečinnost: nejen porušení povinnosti zachovat lhůtu zákonnou, ale v případě, kdy není stanovena lhůta zákonná, má být úkon učiněn nebo rozhodnutí vydáno ve lhůtě přiměřené,
- rozšířena odpovědnost za porušení práva na osobní svobodu (i mimo oblast trestního řízení) (čl. 5 odst. 5 EÚLP).